

Veľké sťahovanie národov

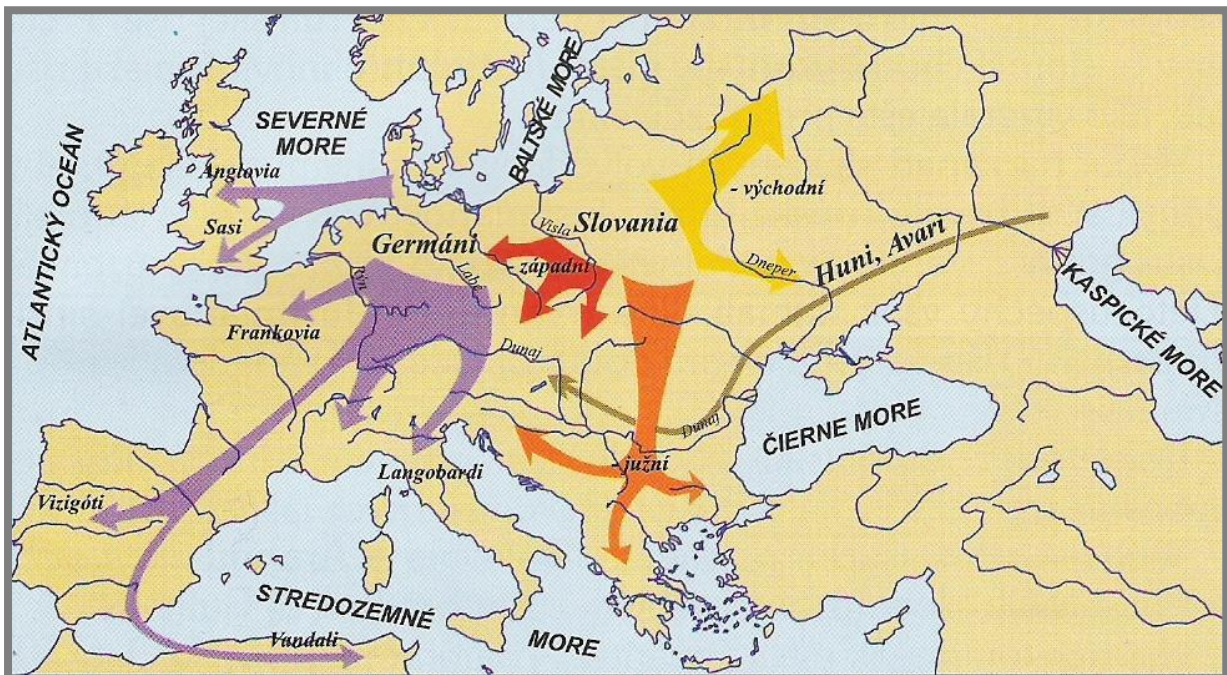
Veľké **sťahovanie národov** bolo obdobie veľkých presunov germánskych, slovanských a iných kmeňov v **4. až 8. storočí n.l.** Sťahovaním národov sa skončilo obdobie staroveku a **začalo obdobie stredoveku**. Príčinou sťahovania národov boli najmä **klimatické zmeny, vpád Hunov, rastúci počet obyvateľstva**, rýchle **vyčerpanie obrábanej pôdy** a hľadanie novej pôdy.

Huni boli kočovníci, ktorí sa živili chovom dobytka a koní, lovom a vojnovou korisťou. Boli vynikajúci jazdci a lukostrelci. Žili na stepiach v strednej Ázii. Zrejme dlhé sucho prinútilo Hunov, aby sa vydali na cestu na západ. V **roku 375 vpadli do Európy**. Od Čierneho mora vyhнали Vizigótov, vyplienili Podunajskú nížinu a usadili sa na území Maďarska. Najväčšie úspechy dosiahli Huni na čele s Attilom prezývaným **Bič boží**. Jeho vpád kresťania vnímali ako boží trest za svoje hriechy. **Attila vybudoval pevný kmeňový zväz**, ktorý ovládol takmer celú Európu. Až v roku 451 utrpeli Huni porážku od spojených vojsk Burgundňanov, Vizigótov a Frankov. Po smrti kráľa Attilu roku 453 sa ríša Hunov rozpadla.

Úloha: 1. Nájdí povesť o Attilovej smrti a hrobe.

Vpád Hunov spôsobil, že slovanské a germánske kmene utekali z pôvodných sídel a snažili sa získať pôdu na území Rímskej ríše. Rimania sa bránili prílivu barbarských prisťahovalcov a nezaobchádzali s nimi dobre. V tom období však už **Rímska ríša nebola schopná ochrániť svoje hranice**.

Ako prvé podľahli Hunom germánske kmene Ostrogótov a Vizigótov, ktoré žili pri pobreží Čierneho mora. **Ostrogóti** sa dostali pod nadvládu Hunov. Po rozpade Hunskej ríše sa oslobodili a odtiahli na Balkán, kde sa usadili ako rímski spojenci. V roku 489 na čele s Teodorichom Veľkým **obsadili časť Itálie a vytvorili kráľovstvo** s centrom v meste **Ravenna**.

Aj **Vizigóti** ušli na územie Rímskej ríše. V **roku 410** pod vedením náčelníka Alaricha **dobyli a vyplienili Rím** a odtiahli do juhozápadnej Galie (Francúzsko), kde sa pokúsili založiť štát. V 6. storočí ich však Frankovia prinútili odísť do Španielska.

Tam sa už v 5. storočí usadili **Vandali**. Vandali vedení náčelníkom Geiserichom sa preplavili do severnej Afriky, v roku 429 **dobyli Kartágo** a založili nezávislé kráľovstvo. V roku **455 vyplienili Rím** a v roku 476 zosadili posledného rímskeho cisára. V Taliansku sa usadili aj **Longobardi**.

- Úlohy:
2. Prečo sa pomenovanie vandal používa pre niekoho, kto všetko ničí ?
 3. Po kom dostali názov Andalúzia (časť Španielska), Lombardia (časť Talianska), Burgundsko (časť Francúzska) ?

Slovania a Avari

Slovania žili pôvodne **medzi riekami Visla a Dneper**. Okolité národy ich volali **Venédi**. Boli to **roľníci**, pestovali **všetky druhy obilnín** (pšenica, raž, jačmeň, proso). Obilie mleli v ručných kamenných mlynoch – žarnovoch. Z múky piekli chlieb, z prosa varili kašu. Pestovali aj zeleninu, ľan a konope, chovali dobytok, prasce a ovce. Lovili divú zver a ryby, zberali med divých včiel. Žili v lesnatom a močaristom území, bývali **v drevených chatrčiach** sčasti zahĺbených do zeme. Vedeli tkať látky, poznali kovy.

Z pôvodného územia odišli na západ do strednej Európy, na juh aj východ.

- Úlohy:
4. Vymenuj 3 národy, ktoré patria
 - a) k západným
 - b) južným
 - c) východným Slovanom.
 5. Ktoré národy obývali naše územie pred príchodom Slovanov ?

Prvé kmene Slovanov sa usídlili **na našom území začiatkom 6. storočia**. Usadzovali sa na nížinách pri riekach, kde boli vhodné podmienky pre roľníctvo a pastierstvo. Žili v osadách, neskôr začali stavať aj opevnené **hradiská**.

Krátko po Slovanoch prenikali v druhej polovici 6. storočia do strednej Európy aj **Avari** – bojovní ázijskí kočovníci. **Podmanili si Slovanov**, nútili ich platiť veľké dávky aj bojovať v prvých radoch ich vojska. Na čelo protiavarského povstania sa postavil **franský kupec Samo**. Zjednotil slovanské kmene a **vytvoril prvý historicky známy kmeňový zväz Slovanov – Samovu ríšu (r. 623 – 658)**. Pod jeho vedením Slovania vždy Avarov porazili. Roku 631 v bitke pri Vogastisburgu porazili aj vojsko franského kráľa Dagoberta. Po Samovej smrti sa jeho ríša rozpadlo. Avarov definitívne porazil až koncom 8. storočia najvýznamnejší franský kráľ Karol Veľký.

- Úloha:
6. Nájdi na internete mapku Samovej ríše.

Príchodom Avarov sťahovanie národov neskončilo. **Britské ostrovy** začali obsadzovať **Anglosasi** a Juti (Germáni). Moreplavci a lúpežníci **Vikingovia** zo severu útočili na pobrežné mestá v západnej Európe. Dostali sa až na Sicíliu v Stredozemnom mori a po riekach do východnej Európy. V priebehu 8. až 10. storočia do Európy prichádzali **Maďari**.

Noví dobyvatelia zväčša plienili a rabovali. **Vyhnali pôvodné obyvateľstvo** (ale niekedy sa obyvateľstvo zmiešalo). Nevedeli používať antické vymoženosti (domy, cesty, vodovody, knihy ...) a často ich **ničili**. Čo zostalo, nemal kto udržiavať. **Obyvatelia miest** kvôli nedostatku potravín **utekali na vidiek**. Mnoho miest zaniklo, na rozsiahlych územiach zavládol **chaos**. Vznikli **nové barbarské kráľovstvá**, ktoré však často zanikli po smrti svojho zakladateľa. Začali sa vytvárať súčasné európske národy. Z obdobia sťahovania národov sa zachovalo **veľmi málo písomných správ**. V mnohých kmeňoch nikto nevedel čítať a písať.